

ОДЕЉЕЊЕ ЗА СПОЉНЕ ЦРКВЕНЕ ПОСЛОВЕ
Московске Патријаршије

Саопштење Светог Синода Руске Православне Цркве поводом усвајања закона о ликвидацији Украјинске Православне Цркве од стране Врховне Раде Украјине

Сектор за информисање ОСЦП-а, 22.08.2024. Чланови Светог Синода Руске Православне Цркве 22. августа 2024. године путем комуникације на даљину утврдили су текст саопштења објављеног у наставку (часопис бр. 102).

Дана 20. августа 2024. године Врховна рада Украјине усвојила је у другом читању предлог закона „О заштити уставног поретка у сфери деловања верских организација“, који омогућава да се на суду забрани делатност било које верске заједнице на територији Украјине, ако су „повезане“ са било којом верском организацијом у Русији. За одговарајућу судску одлуку биће довољан закључак „верског вештачења“, који у условима „лова на вештице“ може и биће фалсификован.

Иницијатори и присталице закона у Украјини – највиши државни званичници, посланици Врховне раде, радикално десничарски политичари и јавне личности, представници расколничких организација и Украјинске гркокатоличке цркве – не крију да је закон директно усмерен против Украјинске Православне Цркве; да је сврха овог закона да се ликвидирају она и све њене заједнице или да се приморају да пређу у друге верске организације. Стотине манастира, хиљаде заједница, милиони православних верника у Украјини наћи ће се ван законских оквира, изгубиће своју имовину и место за молитву.

Током 2014-2023. године Свети Синод Руске Цркве је више пута истицао притисак на Украјинску Православну Цркву, који има несумњиве карактеристике државне антирелигијске политике. Данашње усвајање закона је доказ немоћи режима, који је током свог политичког постојања доследно, корак по корак, тежио да ослаби, подели и уништи Украјинску Православну Цркву.

Предстојатељ Руске Православне Цркве се више пута обраћао организацијама система УН, ОЕБС и Савета Европе и лидерима светских верских заједница сведочећи о прогону верника у Украјини. Упркос чињеници да су многи стручњаци и организације за људска права на Западу препознали кршење права верника Украјинске Православне Цркве, то није била препрека за усвајање закона, који уништава саму идеју слободе савести и основни људских права.

Стална позадина политике прогона Цркве је дугогодишња клеветничка антицрквена кампања украјинских медија, која има за циљ клевету канонског Православља, изазивање и оправдавање масовних заплена цркава, названих „добровољним преласцима“. Ове заплене организују присталице раскола и радикални националисти уз подршку локалних власти, обавештајних служби и агенција за спровођење закона. Они су по правилу праћени насиљем, масовним премлаћивањем свештенства и верника. Врше се заплене и покушаји да се заузму највећи манастири Украјинске Православне Цркве, а да се њихови становници насилно иселе.

Наставља се директан притисак украјинских специјалних служби на Украјинску Православну Цркву, њен епископат и свештенство. Поред претњи и уцена, овај притисак је изражен у отварању десетина фабрикованих кривичних дела и неправедних пресуда по политичкој основи. Низ архипастира и пастира Украјинске Православне Цркве је ухапшен, затворен или неправедно осуђен.

У низу региона и насеља Украјине локалне власти су директно „забраниле“ делатност Украјинске Православне Цркве, насилно затварају њене цркве, спречавају богослужења и противзаконито одузимају земљишне парцеле њеним манастирима, храмовима и светињама.

Пошто нису успеле да ослабе канонску Цркву у Украјини, нити да пољуљају њено јединство, локалне власти су учиниле корак ка њеној потпуној забрани.

По свом обиму и централизованог природи, ова мера може надмашити све претходне историјске репресије против Украјинске Православне Цркве, укључујући прогон током Брестовске уније, и упоредива је са тако тужним историјским преседанима, као што је прогон Римском царству у време Нерона и Диоклецијана, такозвана дехристијанизација Француске током Француске револуције XVIII века, атеистичке репресије у Совјетском Савезу и уништење Албанске Православне Цркве 1960-их од стране режима Енвера Хоџе.

Усвојени предлог закона је неспојив са концептом владавине права и представља политичку декларацију, која има за циљ да легализује уништење већинске верске заједнице. Закон издваја критеријуме који омогућавају идентификацију групе особа повезаних са знаком припадности Украјинској Православној Цркви и намерно вршење политичке репресије над њима.

Са посебном горчином морамо приметити негативну улогу цариградског Патријарха Вартоломеја и архијереја који једнако мисле. Својим једностраним поступцима, исхитреним и противним духу свештених канона, они су само погоршали црквени раскол у Украјини, не зацеливши га. Руководство расколника које је Фанар признао са посебном необузданошћу захтевало је усвајање закона о стварној забрани Украјинске Православне Цркве. А Патријарх Вартоломеј, који је раније јавно одобравао кривично гоњење и хапшења њених архијереја и свештенства, сада је, попут првосвештеника Ане и Кајафе, отворено подржао поступке државних власти, чија је сврха разарање и уништавање канонске Цркве у Украјини. Цариградски Патријарх тако сноси личну одговорност за организовање прогона верника Украјинске Православне Цркве.

Изражавајући чврсто уверење да врата пакла неће савладати Цркву Христову (Мт. 16:18), као што је раније нису савладали ни најтежи прогони; да ће православни хришћани Украјине са храброшћу и чврстином дочекати нова искушења која су им припремљена, и да ће их савладати силом Исуса који нас је волео (Рим. 8:37) позивамо пуноћу целог светског Православља да појача своје молитве за Украјинску Православну Цркву, која је у невољи за Реч Божију и за сведочанство Исуса Христа (Откр. 1:9).

Апелујемо на међународне организације за људска права да без одлагања и објективно реагују на флагрантно угњетавање верника у Украјини.